

Sveučilište u Zagrebu

**DOPUNSKA ISPRAVA O STUDIJU
-praksa vs mogućnosti -
ishodi učenja u kontekstu
dopunske isprave u studiju i DS
oznake**

Prof.dr.sc. Blaženka Divjak

Prorektorica za studente i studije

Sveučilište u Zagrebu

Ima li ta dopunska isprava uopće smisla?

Još jedan papir koji institucije visokog obrazovanja (IVO) izdaju

...koji nitko ne čita, a kamoli upotrebljava

...gdje svaka institucija piše što želi ili ima na raspolaganju

...a neki niti ne izdaju

...u kojoj su informacije nerazumljive i nestandardizirane

...

Konačno službena isprava koja na jednom mjestu sadrži sve bitne podatke o

studijskom programu

sustavu iz kojeg potječe

postignućima studenta tijekom studija i to ne samo u nastavnim aktivnostima

pisana razumljivim jezikom

međunarodno usporediva i prepoznata

...

Pitanje:

Koja je za vas najvažnija informacija iz dopunske isprave o studiju?

Moj odgovor: ishodi učenja 😊

- Najznačajnija, a ujedno i najmanje dobro iskorištena informacija
- Važno opisati stručne i generičke ishode učenja vodeći računa o razini i Dublinskim opisnicima (HKO)
  - Primjena znanja i razumijevanja
  - Donošenje zaključaka i odluka
  - Prezentacije i rad u timu
  - Vještine učenja i etika

Ishodi učenja/kompetencije

Ishodi učenja:
Tvrdnje o tome
što se očekuje
od studenta da
zna, razumije,
može napraviti,
vrednovati ...
kao rezultat
procesa učenja

Student postizanjem ishoda učenja
kroz proces studiranja stječe
kompetencije za zapošljavanje i
samozapošljavanje

Specifične za
određenu
disciplinu

Generičke (opće,
transverzalne,
ključne)

Ishodi učenja – HKO

Ishodi učenja (engl. Learning Outcomes) su kompetencije koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja.

Kompetencije (engl. Competences) su znanja i vještine te pripadajuća samostalnost i odgovornost.

Skup ishoda učenja (engl. Unit of Learning Outcomes) je najmanji cjelovit skup povezanih ishoda učenja iste razine, obujma i profila.

Vrednovanje skupova ishoda učenja (engl. Validation of Units of Learning Outcomes) je ocjenjivanje stečenih kompetencija, uključujući izdavanje potvrde ovlaštene pravne ili fizičke osobe, u skladu s unaprijed utvrđenim i prihvaćenim kriterijima i standardima.

Tekst ispod naslova (sitnim slovima 😊)

- *Dopunska isprava o studiju načinjena je prema predlošku koji su razvili **Europska komisija, Vijeće Europe i unesco cepes**. Svrha dopunske isprave jest **pružanje dostatne količine nezavisnih podataka** radi olakšanja međunarodne transparentnosti i pravičnoga akademskog i stručnog priznavanja obrazovnih kvalifikacija (diploma, stupnjeva, certifikata i dr.).*
- *Dopunska isprava sadrži **opis prirode, razine, konteksta, sadržaja i statusa studija** koji je pohađala i uspješno **završila osoba** s izvornom ispravom o stečenoj kvalifikaciji.*
- *Dopunska isprava **ne** sadrži vrijednosne sudove, izjave o jednakovrijednosti ili prijedloge za priznavanje.*
- *Svih **osam poglavlja mora biti popunjeno**. Ako neki podatak nedostaje, mora postojati objašnjenje.*

Regulativa i Europska oznaka

Hrvatska

- Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN broj 123/03, 105/04, 174/04 i 46/07), čl. 107.
- Pravilnik o sadržaju diploma i dopunskih isprava o studiju (NN 077/2008)
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o sadržaju diploma i dopunskih isprava o studiju (NN 149/2011)

ECTS/DS label

- *The Commission (DG Education and Culture) awards labels to Higher Education Institutions that apply the European Credit Transfer System and/or the Diploma Supplement correctly in all respects.*
- *The ECTS and Diploma Supplement Labels are honorary distinctions.*
- http://eacea.ec.europa.eu/llp/support_measures_and_network

Sveučilište u Zagrebu - novosti

- Tijekom 2012 izmijenjen izgled Dopunske isprave o studiju temeljem izmjena Pravilnika
- Najvažniji novi element: ishodi učenja
  - Potrebna edukacija kako ih formulirati na razini studijskih programa, upute o tome koliko ishoda učenja, kojeg tipa ...
- Dodatna usklađivanja s ECTS/DS oznakom
  - Detaljne upute tehničke naravi
- Zajednički programski alat i procedura za izradu dopunske isprave o studiju

ECTS DS label

- Pozivi za prijavu – rezultati prosinac 2012
  - Hrvatska – nema prijava
- Prijave preko nacionalne agencije
  - Agencija za mobilnost i programe EU
- Neki od nositelja DS label
  - Universität Wien; Universiteit Twente; Lund Universitet; Uppsala Universitet; Masarykova univerzita
  - Puno sveučilišta i IVO iz skandinavskih zemalja (Finska 19!), ali i iz novih članica EU (Češka 23!)
- Svih 48 europski država koje su pristupile Bolonjskom procesu složile se da će izdavati dopunske isprave o studiju automatski, bez plaćanja na nacionalnom jeziku i nekom od “većih europski jezika (Engleski)

DS label –postupak prijave

- Do 1 lipnja – prijava nacionalnoj agenciji
  - *Diploma Supplement applications must demonstrate that all the elements of the model developed by the European Commission, Council of Europe and UNESCO are included. This template must be respected throughout.*
- IVO trebaju pokazati dobru praksu u dva glavna područja
  - 1. Javne informacije o DS na web stranicama na nacionalnom jeziku i engleskom jeziku
  - 2. primjere stvarnih DS koje su izdane na IVO
- Novi prijavni obrazac za period 2012-2015
- Preduvjet za prijavu: IVO posjeduje Standard ili Extended Erasmus University Charter
- Do 1. listopada Agencija dostavlja prijave Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)
- Objava rezultata – prosinac tekuće godine

Na što obratiti pažnju kod DS?

Usklađenost sa standardima i zakonskom regulativom

Učiniti je čitljivom i upotrebljivom – imati na umu kome je namijenjena (POSLODAVCIMA)

- 4.2. zahtjevi studija i ishodi učenja
- 5.2. mogućnost zapošljavanja, profesionalni status
- 6.1. dodatne informacije: nagrade, priznanja, izvannastavne aktivnosti, mobilnost, praksa

Praksa u Hrvatskoj

Sveučilišta uredila izdavanje

Uvedeni ishodi učenja/kompetencije u dopunsku ispravu

Agencija za mobilnost i EU programe – publikacije i primjeri

Radionice, skupovi...

Pojedine IVO ne izdaju dopunske isprave

Informacije nisu relevantne za korisnike

Poslodavci nisu svjesni da postoji dopunska ispava i čemu služi

Podaci o sustavu visokog obrazovanja – potrebna revizija

Hitno potrebno

Promocija dopunske isprave poslodavcima

Radionice i jasne upute za IVO koje izdaju dopunske isprave

Revidirati zajedničke informacije

Usporediti prakse i ujednačiti terminologiju (prijevodi na en)

Razmotrite opravdanost i akcijski plan prijave na DS/ECTS label

...

Pitanja, rasprava

Hvala na pažnji